

ENTREVISTA

Josep Maria Galí

PROFESSOR I CONSULTOR

Recuperació “L’impacte psicològic de la crisi ha estat brutal en països com Espanya o els Estats Units, i ara hi ha una desconfiança que afecta tothom: la política, les empreses... Com pot avançar una societat que no confia en res?”

“S’ha acabat el somni de la felicitat a través del consum”

ÀLEX FONT MANTÉ

La fundació Creafutur, integrada per la Generalitat i Esade, està acabant un gran estudi sobre els consumidors de tot el món. El professor i consultor Josep Maria Galí (Barcelona, 1961) és l’encarregat de liderar aquest informe, que es presentarà a l’octubre. Tot i que l’estudi encara no està acabat, Galí ja n’ha extret les primeres conclusions.

Quines actituds canviarem com a consumidors arran de la crisi?

El consum varia segons el context, que ara està marcat per un factor emocional: la repercussió de la crisi. I aquesta repercussió varia en funció del país. Nosaltres ho hem classificat en tres colors: els països grocs són els països emergents, com la Xina i el Brasil, on la crisi s’ha notat menys i els consumidors són optimistes. Després hi ha els països vermells, que són els Estats Units, Espanya, el Regne Unit..., els quals viuen una gran crisi de confiança després d’una època de boom econòmic. I finalment hi ha els països blaus, que són l’exemple a seguir: Alemanya, França o Austràlia..., que tenen consumidors racionals.

Els països vermells estem marcats pel pessimisme?

D’una manera tremenda. El discurs públic i mediàtic ha estat negatiu i el consumidor ha rebut un impacte psicològic més fort del que ens pensem: ha estat brutal. Ara hi ha una gran crisi de confiança i per això no creiem que ens en puguem sortir.

En aquesta crisi de confiança com ha reaccionat el consumidor?

Hi ha una dualitat: algunes persones creuen que la crisi passarà i que tornarem als anys daurats. Altres diuen: *carpe diem*. Es preocupen de viure el dia i poc més. Però no ens replantegem tant el model de consum com els països grocs i vermells. Al Brasil, Perú o Xile hi ha més gent que es planteja la sostenibilitat del seu consum que no pas a Espanya o els Estats Units. Espanya és el país que està més en la inòpia.

I això per què passa?

Als països vermells, tot el sistema ha estat venent un somni: el de la felicitat a través del consum. Aquest somni ha estat avalat per un creixement econòmic de trenta anys. En aquella

època, les empreses dominaven la política i es va voler establir una pau social a través del somni del consum. George Bush ho va dir després dels atemptats de l’11 de Setembre: “No permetrem que els terroristes ens impedeixin anar de compres”. Només ens preocupàvem de consumir.

Els països emergents repetiran els nostres errors?

Els han vist i estudien com evitar-los.

Al Perú van més avançats que nosaltres en sostenibilitat. Tu parles de sostenibilitat als Estats Units o a Espanya i et tiren per la finestra. Només en veiem els costos.

Però aquesta actitud no és comprensible? La crisi és realment dura. No hi ha diners.

Evidentment, no estem bé... però ja era hora que estiguéssim així. És una oportunitat perfecta per canviar. La

Les empreses sostenibles ho tenen millor perquè són més competitives, diu Galí. P. VIRGILI

promesa de la felicitat a través del consum, que s’ha demostrat insostenible, s’ha traduït en una desconfiança sistèmica que afecta tothom: la política, les empreses, la banca... Com pot avançar una societat que no confia en res?

I com funcionen els països blaus?

S’hi respecta el model capitalista i de lliure mercat, però hi ha una regulació estricta. La gent no deixa de consumir, però és responsable. Són conscients de l’energia que gasten, del seu impacte en el medi ambient... Aquí n’estem a anys llum.

Quines actituds hauríem de canviar, sota el seu punt de vista?

Una part dels consumidors s’ha començat a plantejar el perquè de les coses. Pensen: necessito una segona residència? A la llarga, el que vindrà serà replantejar-nos el sistema de consum: que no vingui imposat pel sistema sinó que estigui al servei de la gent. Les protestes dels *indignats* van per aquí. Volen recuperar la llibertat. Tots aquests consumidors més lliures i racionals incorporaran segurament els aspectes de sostenibilitat.

El lideratge polític podrà canviar aquestes pautes de consum?

Els líders no han de dir a la gent que ha de fer, sinó predicar amb l’exemple. El 40% del consum d’Espanya és de les administracions públiques. Si l’Estat només comprés productes sostenibles, totes les empreses s’hi adaptarien! L’esquerra n’ha tingut l’oportunitat, però ho ha fet malament... i quan ara li parles de sostenibilitat a un empresari ell no pensa en ingressos, sinó en despeses. I la dreta no es creu això de la sostenibilitat. Però les empreses que són sostenibles són les que exporten. És un requisit de competitivitat. Si no ho estimulem, ens trobarem amb unes empreses ineficients.

En què hauria de canviar les actituds del ciutadà corrent?

Als països blaus tenen en compte que els actes de consum personal tenen un impacte al conjunt de la societat. Al Japó, un dels països vermells, la gent canvia de mòbil cada any. Això té un cost ecològic brutal! El consum no és la destrucció sistemàtica dels objectes, sinó la manera com els objectes ens ajuden a tenir una vida més humana. —